

O'ZMU XABARLARI

ВЕСТНИК НУУЗ

АКТА NUUZ

MIRZO ULUG'BEK NOMIDAGI O'ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI ILMIY JURNALI

**JURNAL
1997 YILDAN
CHIQA
BOSHLAGAN**

2026

13

**Ijtimoiy-
gumanitar
fanlar turkumi**

Bosh muharrir:

MADJIDOV I.U. – t.f.d., professor.

Bosh muharrir o'rinbosari:

ERGASHOV Y.S. – f-m.f.d., professor.

Tahrir hay'ati:

Sagdullayev A.S. – t.f.d., akademik (O'zbekiston)

Suleymanov R.X. – t.f.d., prof. (O'zbekiston)

Murtazayeva R.H. – t.f.d., prof. (O'zbekiston)

Musayev N.U. – t.f.d., prof. (O'zbekiston)

Urakov D.J. – t.f.d., prof. (O'zbekiston)

Xolikulov A.B. – t.f.d., prof. (O'zbekiston)

Zuyev A.S. – t.f.d., prof. (Rossiya)

Jesus Gil Fuensanta. – t.f.d., prof. (Ispaniya)

K.Yildirim. – t.f.d., prof. (Turkiya)

Muxamedova D.G. – psix.f.d., prof. (O'zbekiston)

Safayev N.S. – psix.f.d., prof. (O'zbekiston)

Rasulov A.I. – psix.f.d., prof. (O'zbekiston)

Tashimova F.S. – psix.f.d., prof. (Qozog'iston)

Madayeva Sh.O. – f.f.d., prof. (O'zbekiston)

Nishanova O.Dj. – f.f.d., prof. (O'zbekiston)

To'xtayev X.P. – f.f.d., prof. (O'zbekiston)

Sobirova U.F. – sots.f.d., prof. (O'zbekiston)

Xudaykulov H.J. – ped.fan.d., prof. (O'zbekiston)

Miroslav Ballay – PhD, prof. (Slovakiya)

Shirinova R.X. – fil.f.d., professor. (O'zbekiston)

Siddiqova I.A. – fil.f.d., prof. (O'zbekiston)

Sadullayeva N.A. – fil.f.d., prof. (O'zbekiston)

Arustamyan Y.Y. – fil.f.d., prof. (O'zbekiston)

Markov A.V. – fil.f.d., prof. (Rossiya)

Boltaboyev H. – fil.f.d., prof. (O'zbekiston)

Abdurahmonova N.Z. – fil.f.d., prof. (O'zbekiston)

Pardayev Z.A. – fil.f.f.d., dots. (O'zbekiston)

Mas'ul kotib: **PARDAYEV Z.A.**

TOSHKENT – 2026

MUNDARIJA

Tarix

Abduzohirov R., Ilyasova A. Mirzo Ulugʻbek davri ilm-fanida “Ziji Koʻragoniy” asarining oʻrni.....	4
Abdusatorov Sh. Ovqatlanish madaniyati transformatsiyalarini oʻrganishga doir xorijiy tadqiqotlar tahlili.....	6
Bozorov F. Oʻzbekistonda koʻzi ojizlarning shaxmat, shashka va domino oʻyinlaridagi ishtiroki (1991–2025-yillar).....	9
Jalilov E. Mustaqillik yillarida davlat va nodavlat muzeylarining tashkil etilish bosqichlari va institutsional oʻzgarishlar.....	13
Quvondiqov O. Buxoro – Bonn birodar shaharlar hamkorligi: Oʻzbekiston va Germaniya paradiplomatiyasi tajribasi	17
Toshqulova Sh. Oʻzbekistonda togʻ-kon ishlari tarixi va soha rivojlanishida ilmiy maktab yaratgan olimlar (Vahob Rahimov va Habibulla Akbarov faoliyati misolida).....	21
Ungboyeva B. Yangi Oʻzbekiston madaniy siyosatida Toshkent xalqaro kinofestivalining qayta tiklanishi: tarix va zamonaviylik	25
Hamrayev M. Amir Said Olimxon va xalqaro razvedka tashkilotlari	28
Falsafa. Pedagogika. Psixologiya. Metodika. Sotsiologiya. Siyosiy fanlar. Islomshunoslik	
Abdazov S. ISO-21001 tamoyillari asosida 7-9-sinf oʻquvchilarini kasbga yoʻnaltirish boshqaruvi takomillashtirish.....	31
Abdumalikov A. Yangi Oʻzbekiston jamiyatining modernizatsiya jarayonida inson omilining ijtimoiy-falsafiy ahamiyati.....	35
Abduraximov D. Ichki ishlar organlari xodimlarini ijtimoiy himoya qilishda inson qadri konsepsiyasining ijtimoiy-falsafiy ahamiyati.....	38
Abdurahmonov Gʻ. Boshlangʻich sinflarda oʻlchov birliklari haqidagi tasavvurlarni shakllantirish metodikasi.....	42
Abobakirov R. Ijtimoiy reintegratsiya tushunchasining ijtimoiy-falsafiy talqini va zamonaviy nazariy yondashuvlar	45
Alauatdinov S. Oʻzbekistonda maʼnaviy-maʼrifiy tadbirlar orqali yetakchilik qobiliyatlarini shakllantirish tajribasi.....	48
Aliyev I., Kadirov A. Sport sohasida dual taʼlim tizimini joriy etishning pedagogik-metodik asoslari	51
Aliyev N. Muammoli pedagogik vaziyatlarda sababiy bogʻlanishlarni aniqlash: muqobil farazlarni ilgari surish va tekshirishga oʻrgatish metodikasi.....	54
Allamuratova N. Oliy taʼlim muassasalari rahbarlari faoliyatida boshqaruv samaradorligini oshirish	57
Axmedov Q. Emotsional kuyish sindromi tushunchasi va mazmun mohiyati.....	60
Aʼzamxonov S. Kasbiy tayyorgarlik sifatini oshirishda individual taʼlim yoʻnalishlarining ahamiyati	64
Bashirov B. Oʻsmirlarning kasbiy tanlovida masʼuliyat, qatʼiyat va emotsional barqarorlikning oʻrni	67
Berdimurotov A. Maktabgacha taʼlim tashkiloti direktori moliyaviy savodxonligining tarkibiy tuzilmasi va baholash mezonlari	72
Gʻofurov H. Yangi Oʻzbekiston sharoitida maktabgacha taʼlim tizimining strategik taraqqiyoti	75
Dadaboyev N. Sovet davrida irrigatsiya siyosati va Orol havzasida suv resurslarining qayta taqsimlanishi (1960-1991-yillar) ...	78
Jurayev A. Globalizatsiya va raqobat sharoitida taʼlim modernizatsiyasining falsafiy ziddiyatlari	82
Joʻrayev Sh. Boʻljak biologiya oʻqituvchilarining kompyuter savodxonlik kompetensiyasini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	85
Zayniddinova M. Boshlangʻich taʼlimda raqamli texnologiyalardan foydalanish: imkoniyatlar va muammolar prizmasi	89
Замилова Р. Патриотизм в системе ценностей современной молодежи: социально-философский анализ.....	93
Ismanova A. Tibbiy taʼlimning raqamli transformatsiyasi sharoitida talabalarning sunʼiy intellekt texnologiyalaridan samarali foydalanishining didaktik mexanizmlari	96
Ismoilov A. Yoshlarning psixologik barqarorligiga sunʼiy intellekt vositalari taʼsirining empirik natijalari va ijtimoiy-psixologik qonuniyatlari	100
Yoʻlchiyev M. Integrativ yondashuv asosida talabalarning mustaqil oʻquv faoliyatini tashkil etish va samaradorligini oshirish metodikasi	104
Komilova D. Pedagogical conditions for developing future specialists’ professional communicative competence in english ...	108
Koshakova B. Bolalarga nisbatan zoʻravonlikning oldini olishda oila, maktab va jamiyatning hamkorligi	111
Kurbanova A. Digital transformation in cinema art education: pedagogical approaches and theoretical foundations	114
Qalandarov X. Xorijiy davlatlar va Oʻzbekistonda harbiy oilalarni ijtimoiy-pedagogik qoʻllab-quvvatlash institutlari: qiyosiy tahlil.....	117
Qayumov M. Oliy taʼlim pedagoglarining raqamli madaniyati va AI-kompetensiyasi: tushuncha mohiyati, tuzilmaviy komponentlari va rivojlantirish zarurati	120
Maksudova H. Tibbiyot oliy taʼlim muassasalarida fanlarni ingliz tilida oʻqitishning oʻziga xos xususiyatlari.....	124
Mamajonov J. Boʻljak maktab oʻqituvchilarining sunʼiy intellekt kompetensiyasini baholash mezonlari, koʻrsatkichlari va shakllanganlik darajalari	127
Mamatova S. Oliy taʼlimda talabalarni pedagogik jarayonlarni tashkil etish va boshqarish faoliyatiga tayyorlashning kompetensiyaviy tarkibi	132
Mamatova X. Oliy taʼlim muassasalari rahbar-xodimlarning kommunikativ kreativligi modeli va uni amalga oshirish bosqichlari	135
Mahmudov Gʻ. Ekologik ong va ekologik madaniyat transformatsiyasi: falsafiy tahlil.....	138
Mirzaaxmedov K. Siyosiy jarayonlarni boshqarishning menejment usullari	141
Musayev O. Polietnik jamiyatlarda millatlararo munosabatlarga oid “Polietnik jamiyat”, “Etnos”, “Millat”, “Millatlararo munosabatlar”, “Etnosiyosat” kabi tushunchalarning ijtimoiy-siyosiy mohiyati	145
Muhiddinova S. Zamonaviy Xitoyda oliyjanob insonning kanonik obrazi va uning hayot tarzini belgilashda madaniy anʼanalarning ahamiyati	149
Naimov D. Abdulla Qodiriy ijodida shaxs va jamiyat munosabatlarining ijtimoiy-falsafiy talqini.....	153
Nishanbayeva E. Ijtimoiy sheriklik munosabatlarini oʻrganilishning nazariy metodologik asoslari	156
Niyazova Sh. Missionerlik veb-resurslarini farqlashga qaratilgan mezonlar majmuasi	159
Obloqulov O. Harbiy-maʼmuriy sektorlarning huquqiy tabiati va davlat boshqaruvi tizimidagi oʻrni: tashkiliy-huquqiy tahlil	162
Ostonova G. Boʻljak pedagoglarda badiiy qadriyatlar asosida ijodiy-tanqidiy tafakkurni rivojlantirish.....	166
Ochilov H. Yangilanayotgan oʻzbek jamiyatida milliylik va zamonaviylik uygʻunligi paradigmalari.....	169
Ravshanov M. Akademik litseylarda biologiya fanini oʻqitishda virtual laboratoriya va raqamli taʼlim resurslaridan foydalanish metodikasi.....	172
Ravshanova M. Boshlangʻich sinf oʻquvchilarida maʼnaviy kompetensiyalarni shakllantirishda milliy qadriyatlarning ahamiyati	175

Rashidov R. Ma'naviy-psixologik barqarorlikni shakllantiruvchi ijtimoiy-psixologik omillar o'rtasidagi bog'liqliklar.....	178
Рашитова А. Цифровая среда и трансформация национальной идентичности трудовых мигрантов	182
Saydazimova D. Bo'lajak chet til o'qituvchilarining yozuv ko'nikmalarini rivojlantirishda sun'iy intellekt vositalarining didaktik imkoniyatlari	185
Safarov X. Ichki ishlar xodimlarining huquqiy savodxonligini shakllantirishning psixologik xususiyatlari	189
Sulaymonova N. Abdulla Gulshaniy hayoti, jadidchilik harakatidagi faoliyati va adabiy-ilmiy merosi	194
Sultonov B. Professional-amaliy sportning ijtimoiy-falsafiy ahamiyati	197
Sultonov X. Raqamli jamiyatda yoshlar jinoyatchiligini oldini olishning aksiologik asoslari	200
Tursunov A. Giyohvandlikka qarshi ijtimoiy-falsafiy tafakkurni rivojlantirishda raqamli texnologiyalarning o'rni	203
O'ktamova D. Ijtimoiy takror ishlab chiqarish jarayonida jismoniy madaniyatning o'rni: ijtimoiy-falsafiy tahlil	206
Umarova M. From silence to safe reporting: designing a trust-centred digital support pathway for adolescents in Uzbekistan	209
Umarova R. Beruniy ijtimoiy qarashlarining sinergetik talqini: jamiyat o'zini o'zi tashkil etuvchi tizim sifatida	216
Xaydaraliyev Sh. Zamonaviy Shanxay hamkorlik tashkilotida O'zbekistonning ishtiroki: tarixiy taraqqiyot, yangi tashabbuslar va istiqbollar	220
Xasanova F. "Metakognitiv kompetensiya: pedagogik-psixologik mohiyat: ilmiy-nazariy tahlil"	223
Xolmirzayev F. Umumiy o'rta ta'lim maktablarida tashqi monitoring va baholash jarayonlarining shaffofligi: muammolar va ularni bartaraf etish yo'llari	226
Xudayberganov Q. Yosh oilalarda nizoli vaziyatlarning oldini olish: muloqot madaniyatini shakllantirish.....	230
Xusanov E. "Ekogumanistik dunyoqarash", yoshlar ekologik madaniyatini shakllantirishning ijtimoiy-pedagogik omili sifatida	234
Husanov A. O'spirinlarda kiberjinoyatchilikdan saqlanishda kognitiv xususiyatlarning psixologiyada ilmiy-nazariy tahlili	237
Shukurov D. Raqamli ta'lim muhitida talabalarning axborot xavfsizligi kompetensiyasini rivojlantirishning adaptiv texnologiyasi va monitoring mexanizmi	240
Шукурова М. Педагогическое проектирование персонализированного адаптивного обучения в цифровой образовательной среде на основе концептуальной модели.....	245
Yusupova E. Ценностные основы формирования политического сознания молодежи Узбекистана	249
Yadgarov J. Tinglovchilarni kasbiy faoliyatga munosib tayyorlashda psixologik jihatlar	253
Filologiya	
Абдуазизова Д. Паралингвистические средства как компонент межкультурной коммуникативной компетенции	256
Abdullayeva Z. Televizion portretning audiovizual tuzilishi	259
Allamberganova P. Striming va uning afzalliklari	262
Ahmedov D. Mumtoz va zamonaviy o'zbek yozuvchilar asarlarida erkak va ayol yozma nutq maktublari qo'llanishining lingvomadaniy, semantik va pragmatik xususiyatlari	265
Балтабаева А. От повседневности к философскому обобщению: специфика прозы Улугбека Хамдама в рассказе «Пара слов».....	268
Boymurodova N. The expression of national-cultural characteristics in character speech: examples from english and uzbek literature	271
G'aniyev B. Kasalliklarni davolash bilan bog'liq shomon marosim folklori obrazlar tizimi mifopoetik tahlili	274
Yoqubova S. Muallif yoshini baholashda sintaktik xususiyatlarning imkoniyatlari (media matnlar misolida).....	277
Jumayev E. Tarixiy romanlar yaratishda tarixga munosabat va badiiy talqindagi yangilanishlar	281
Yo'ldosheva D. Tibbiy va maishiy nutqda ortiqchalik hamda tejamlilik hodisasining nazariy tahlili	284
Kirlangich S. Noun phrases in historical turkic and uzbek	287
Rasulova N. Chorvachilik akusherligi va ginekologiyasi terminologiyasida eponimlarning ingliz va o'zbek tillaridagi strukturaviy-semantik xususiyatlari	290
Raxmatullayeva I. Kinopublitsistikada milliy identitet va tarixiy xotira: O'zbekiston va Turkiya televizion filmlari misolida	293
Roziqova M. Zamonaviy amerika va o'zbek adabiyotida inson va yovvoyi tabiat munosabatlarining badiiy talqini	296
Suyarova N. Ingliz va o'zbek tillarida belgi tushunchasini ifodalovchi metaforalarning qiyosiy-lingvosemantik tahlili	299
Ubaydullayev A. Ogahiy tarjimasidagi asarlar leksikasining mavzuiy-semantik guruhlari ("Guliston" va "Axloqi Muhsiniy" misolida)	303
Xamidova D. Влияние языка на формирование специализированной терминологии	307
Xamidova N. "Shum bola" va "Yodgor" qissalarida leksik-semantik maydonlarning lingvopoetik funksiyalari	310
Egamberdieva G. Кризисный герой в русской и узбекской повести рубежа XX–XXI веков	313
Yusupova Z. Davlat prida dialogik va xizmatga yo'naltirilgan kontent: O'zbekiston Sog'liqni saqlash vazirligining 2026-yilgi raqamli kommunikatsiyalari tahlili	316
Yaxyoyeva U. O'zbek xalq maqollarida ekspressiv nutqiy aktlarning tahlili (korpus-pragmatik asosda).....	319